

DOBROGEA JUNĂ

POLITICĂ — ECONOMICĂ — CULTURALĂ — ZILNICĂ

Director-Proprietar
CONST. N. SARRY

Inscrisă în registrul publicațiilor periodice al Tribunalului Constanța sub No. 37 din Mai 1938

Abonamentul cu supliment cultural un an 800 lei — 6 luni 500 lei — Pentru Autorități și Instituții lei 2000
TELEFON No. 13.43 — Imprimeriile proprii Str. Scarlat Vârșav No. 27

Redacția și Administrația:
CONSTANȚA, str. Scarlat Vârșav No. 27

Federația națională a presei din provincie în propagandă culturală

Cuvântare rostită de d-l CONST. N. SARRY, cu prilejul conferinței
ținute de d-l NICOLAE IOAN, la Constanța

Conferința de astăzi face parte dintr-un ciclu, pe care Federația Națională a Presei din provincie, la îndemnul vrednicului ei președinte, d-l Ștefan Vlădescu, și-a propus să-l desfășoare în întreaga țară. În îndeplinirea acestei obligațiuni și invitat de colegii de peste Dunăre, am ținut, ca sol al presei dobrogene, mai acum o lună, o primă conferință la Călărași, sub patronajul d-lui primar din localitate distinsul nostru confrate, d-l Eugen Cealăc. Astăzi, la poartă noastră, descinde la noi d-l Nicolae Ioan, președintele presei ialomițene. Și aci, manifestă, luată sub ocrotirea Căminului Cultural Municipal, este onorată de prezența atât a domnului Prefect al județului, d-l Col. Ignătescu, cât și de a domnului Colonel Oprescu, Primarul Municipiului, — și unul și altul nu numai decât prin faptul că prezidează, respectiv, Căminurile Culturale din județ și municipiu, ci prin instinct și proprie înclinare firească, zeloși adepți și sprijinitori ai culturii.

Nu pot dar începe fără a mulțumi atât domnului Prefect cât și domnului Primar și pentru dragostea ce o poartă răspânditorilor culturii, și pentru cinstea ce ne-au făcut, azistând la această conferință organizată de reprezentanții presei.

Aceiași caldă mulțumire mă simt dator a adresa tuturor persoanelor, care au binevoit a răspunde la invitațiunea noastră și de a transforma golul acestei săli într'un imens buchet de inteligențe.

Înainte de a face prezintarea convenită a domnului și colegului conferențiar, binevoiti, vă rog, a mi îngădui să schitez un scurt preambul al rostului acestui ciclu de conferințe, întreprins de delegații presei din provincie, cari, cu o sărguință ce le întrece modestia, dar nu depășește puierile, și-au luat sarcină nesocotită de către

marea majoritate a marilor confrăți din Capitală, copleșiți de extraordinarele probleme dela ordinea zilei...

Și pe cât de conștient ne-am asumat această răspundere, pe atât de conștincios înțelegem și o aducem la îndeplinire.

Presă, d-nelor și d-nilor, această „improvizare scrisă” — cum au numit-o unii — nu e mai puțin, una din formele cele mai cercetate și mai gustate ale literaturii contemporane. Ziaristica, acest mezin al familiei, este astăzi cel mai viguros dintre toate genurile literare și, zi de zi, ea se dezvoltă în pofida și în paguba fraților săi mai mari, cari au ajuns a-i solicita protecțiunea și a recurge la adăpostul ei, — dar care adesea expropriază sau suprimă, fără ocol și fără cruțare.

Considerațiunea această — nu vreau să zic *teama* — face ca o seamă de cărțurari, nu numai preținși dar și dintre cei mai calificați, prevăzuți cu unul sau mai multe titluri academice, să bătătorească mai zilnic pragurile redacțiilor ziarelor, căutând să-și „plaseze” manuscrisele lor. Faptul, notoriu, a inspirat mai deunăzi unui confrate dela „Evenimentul” din Capitală, un articol foarte tăios la adresa acestor „purători de suluri și solicitanți de ospitalitate” — malițiozități pe care cel puțin eu, unul, nu le aprob, fiindcă socot că ziaristul, fie el de Capitală sau din provincie, oricât de destoinic și de cult, nu trebuie să aibă pretențiunea de a fi monopolizat întreaga inteligență, de a-și fi însuși toate specialitățile și de a fi în situațiunea de a se dispensa total de atâtea lumini ce lucesc în jurul său.

Mărturisesc că, în exercițiul îndelungatei mele cariere profesionale, nu numai că nu am disprețuit, ci, dimpotrivă, am cultivat chier asemenea colaborări, ai căror științific și rațional alăturându-se de specifi-

cul și pasionalul nostru, al ziaristilor de meserie, vor fi de un real folos cronicarului de mâine, care, cel puțin aci la noi, nu va putea scrie istoria Dobrogei din ultimele decenii, fără consultarea minuțioasă a celor câteva zeci de colecții anuale ale „Dobrogei Jună”, mult mai voluminoase pe vremuri, iar azi mai comprimate din cauza împieșurării destul de cunoscute.

Că ziaristica, d-nelor și d-nilor, ziaristica în sine, este

(continuare în pag. 4 a)

Ziua Muncii

găsește și în anul acesta neamul nostru înclăștat în marea luptă a unei noi orânduiri mondiale. Alături această zi se serba în cadre festive, cu petreceri pompoase, cu excursii în afara orașului, mese întinse pe iarba verde, veselie și fanfare...

Dar, au trecut toate de parcă nu au fost niciodată. Veniseră aspre vremuri. Ziua Muncii nu mai era sărbătoarea bucuriilor trecute. Muncitorul și țăranul au căutat ca și în această zi, brațul să se încordeze aspru, ciocanul să lovească dur nicovala, plugul să sapa adânc brazda din care se va răsica spre cer spic aurit de grâu, cât mai mult și această înspre binele neamului nostru.

Ziua Muncii invoacă sfîșnirea muncii: ne arată binefacerile pe cari ea le revărsă, atât de darnic, asupra individului cât și statului.

Neamul face un scurt popas printre vuetele năpraznice ale vremii.

Nu numai să avem dorința de muncă, dar să muncim. Să ne gândim și la acei de pe front. Munca lor, vitejeasca lor muncă, să o respectăm cu gândul îngenușiat în fața mormintelor eroilor patriei. Să fie un îndemnul pentru noi cei ce stăm aici, în țară.

Muncitorul în fabrică, țăranul la câmp, intelectualul la birou, femeia română în spitale și opere sociale.

Numai prin muncă vom învinge.

Numai prin muncă, perseverență muncă, vom câștiga drepturile noastre.

Vasile Oprovițiu

„Rosturile și destinul burgheziei românești”

Lucrarea d-lui prof. M. Manolescu

de N. SEVER CĂRPINIȘANU

Recitesc pentru a treia oară, „Rostul și destinul burgheziei românești” — cartea de dar neprețuit, făcută de d-l profesor Mihail Manolescu pentru publicistica noastră socială.

Recitind-o incerc din nou, acea puternică emoțiune spiritală pe care n-o poți culege decât de pe perspectivele deschise de marile înalțimi; de pe perspectivele în care relieful se profilează pe adâncimi, se variază pe aspect, pe culoare; unde orizonturile sunt mai noi, mai cuprinzătoare, altitudinile mai prompte și mai definite; de unde fiorul dominării te micșorează, iar ael al înalțimii te crește, unde creștele încheie victorios arcul luminii.

Această carte, a d-lui Prof. Manolescu îți dă în adevăr, prin emoțiune intelectuală, această senzație, acest răsănit definit al înalțimilor. Bogată în mari cuprinderi, bogată în mari adâncimi, profilează culmi de sinteză și adâncimi de analiză; desfășoară orizonturi de adevăruri, povărniguri de controverse iscusite. Iar peste tot, o ozonificare curată, de știință, de constructiv, de solid, de definitiv.

Cu „Rostul și destinele burgheziei românești” nu poți încerca un rezumat de analiză,

o sinteză, o judecată comparativă, de valoare. Întreaga a-

astă carte este sinteză; este o sinteză a sintezelor. Este cartea adevărului — nu a unui singur adevăr. Ai spune un tumult împetos de idei și observații. Incomparabilă, pentru că este unică în literatura socială românească. Este o carte care cuprinde tot orizontul problemei. N'a rămas aspect, n'a rămas ascunzică, n'a rămas controversă în problemă care

(continuare în pag. 3-a)

DUMINICA

de Preotul CONST. POPESCU

Trebuie să se știe că această zi este închinată Sf. Apostol Toma. Și se cuvenia. Dar să nu ne gândim că, de este acest apostol gândit de a fi pomenit în această zi, ar sta deasupra capului său o sabie pentru executare. Din contra, apostolul Toma este cinstit atât cât va trăi lumea, tocmai pentru că este o mărturie biruitoare asupra oricărui raționament sau asupra oricărui glas ridicat împotriva adevărului învierii.

Deci, cu zis lui ceilalți ucenici: am văzut pe Domnul. Iar Toma le-a spus lor: de nu voiu vedea în mâinile Lui semnul cuelor și de nu voiu pune degetul meu în semnul cuelor, și de nu voiu pune mâna mea în coasta Lui, nu voiu crede.

Apoi: venit-a Iisus (după opt zile) și a stat în mijlocul lor și a zis: pace vouă. Și adresându-se către Toma îi zice: „Adu-ți

Evident, dumnezeirea lui Hristos a mai fost proclamată în astfel de termeni, însă nici odată prin cuvântul lămurit de Dumnezeu, aplicat direct lui Iisus din Nazaret și doar și ceilalți ucenici n'au crezut — după cum vedem în evanghelistul Marcu în Cap. XVI din versetii 11 și 13 iar Mântuitorul a imputat necredinții și impietății inimii lor; dar nimeni, din acești ucenici, n'a făcut o mărturisire în felul celui

(continuare în pag. 4 a)

Noul tarif al automobilelor de piață

Prin ordonanța municipală, s'a stabilit un nou tarif pentru automobilele de piață, cari fac curse în oraș și în cartiere.

O cursă în oraș, până în bulevardul Regina Maria, se plătește cu 80 lei; cursa în oraș dela orice stație de automobile la vamă, gară ori dela aceste puncte în oraș 110 lei, la spitalul comunal sau militar 110 lei; la bazinul, ori stația de petrol 300 lei; la Anadolchiori (cu toate străzile din cartier) 250 lei; la „Gruber“, cimitirul ortodox, silozuri și uzina electrică, 200 lei; piața Chilieci și cartierul respectiv 150 lei; abatorul de export 300 lei; cartierul Vilele noi 400 lei; aeroportul civil 500 lei; oborul nou 200 lei; cartierul L. C. Brătianu 500; pescăriele statu-

lui (Institutul Biocenografic) 300 lei; Mamaia băi, dus 500 lei; dus și întors cu un ceas așteptare 800 lei; hotelul „Rex“ dus și întors cu un ceas așteptare 1.000 lei; soc. „Columbia“ și „Steaua Română“ 300 lei.

Cursele dela Gară la oricare din punctele de mai sus, se vor plăti cu prețul stabilit plus 30 la sută, taxa de staționare.

Cursa cu ora în oraș, se va plăti cu 600 lei ora socotindu-se bine înțeles numai timpul întrebuințat (un sfert, o jumătate oră etc.)

Cursa cu ora pentru medici și moașe se va plăti cu 400 lei.

Cei ce vor contraveni la aceste dispozițiuni vor fi aspru sancționați.

Un praznic pentru copiii săraci

În timpul vacanței cantinele școlare nu funcționează. Comitetele centrale al cantinelor de pe lângă școlile primare, prezidat de dna Col. Oprescu, ținând seama de faptul că mulți copii săraci duc lipsuri de sărbători, a hotărât ca în ziua de Paști la fiecare cantină să se facă un prânz pentru copiii săraci. Prânzul de Paști — bogat și îmbelugat — a fost servit la toate cantinele școlare din oraș. Bucatele au fost gătite chiar de d-nele din comitetele cantinelor.

N-au lipsit ouăle roșii, nici cozonacul.

Cu prânzul de Paști al copiilor săraci, comitetul central al cantinelor a săvârșit încă o faptă vrednică de laudă.

Taxele pentru serviciile pompierilor

Regulamentul serviciilor organizate, stabilește pentru serviciul efectiv prestat de pompieri, o taxă de 1% din valoarea bunurilor salvate. Acest sistem de taxare se aplică în cazurile de incendii unde erau chemați pompierii. Cum însă serviciul de pompieri nu are în vedere numai asistența la imobilele unde s'a declarat incendiu, ci a tuturor imobilelor din raza municipiului, s'a găsit că este legal ca toate imobilele să fie impuse la o anumită taxă pentru întreținerea secției pompierilor.

Astfel primăria a fost autorizată să încaseze încă o taxă

de 5% asupra valorii locative a imobilelor, după evaluarea fiscală. Această taxă este majorată cu 10% pentru întreprinderile și societățile particulare, care prezintă un risc mai mare, cum ar fi societățile petrolifere, morile, depozitele de benzină și fabricile.

Pentru ca primăria să și poată încasa aceste drepturi pe lângă fiecare percepție fiscală, au fost delegați câte doi funcționari, însărcinați cu extragerea valorilor locative pentru toate imobilele din oraș.

Din aceste taxe primăria realizează un venit de aproximativ 2 milioane.

„Veveriță“ e de ajuns

Pe frontul Stalingradului, în trei sector al unei mari unități formată din hânșteni, sovieticii atacau cu puternice formațiuni blindate și escadroane de cavalerie. Un regiment de vânători timșorenii făcea sforțări uriașe spre a zăgăzni revărsarea de oțel și foc a puzhoinii dușman. Celor bravi li s'a cerut mult. Ei au primit misiuni cu semnătate de eroi și credință de sticlă. Caporalului Veveriță i s'a încredințat cel mai greu sector de luptă. Singur să apere o răsunec de întâlnire a trei virașe mari, prin care urma să des-nvăla fiarele roșii. Acolo Veveriță singur e-a de ajuns. Nici izolarea periculoasă în care se găsea, nici puzderia de cartușe trasoare dușmane ce l căuau pretutindeni, nici trutul amenințător al tancurilor nici apariția umbrelor înfricoșătoare prin întunerecul nopții, nici urletul atacatorilor care îl somau să se predea, nu l-au putut înfricoșa. Atâta vreme cât lângă el se află o groapă plină cu mușii pentru mitraliera lui năzdrăvană.

trage din flanc trecu în spate și li puse pe bolșevici în cea mai cumplită zăpăceală. Veveriță rări rândurile dușmane de atacatori, străpunse cercuri, culcă la pământ valuri de bolșevici și apoi dispăru, tășvind prin baraje de foc. Sovieticii uluiți de lupta îndrăznească a eroului român o rușeră la fugă. Resturile se regrupează încă îndată sub amenințarea mitralierelor și noi valuri, se nepusură asupra mitralierei lui Veveriță. El nu se intimidă și singur, în fața unei noi avalanșe de bolșevici, trase din răspuni în rândurile dese ale atacatorilor. Apoi, prin sărituri precise, duse cu el arma lui dragă intactă.

Ca să și reia legătura cu ai săi își puse mitraliera jos și sbârni câteva gloanțe în noaptea pit-palac! pit-palac! pit-palac!

Uraa! E Veveriță al nostru. se auzi ca un singur glas pornit din piepturile camarazilor dragi. Și Veveriță lăsând mitraliera că tre camarazii lui, ofi din greu și zise: „Am terminat și cu șta!”

Serg. T. R. Petre Vidu Boengiu
Correspondent de război S. M. P.

Localurile insalubre

În urma inspecțiilor făcute de reprezentanții autorităților, mai multe localuri insalubre au fost închise. Deasemenea au fost închise și o seamă de bucatării ale unor localuri de căruciumă de pe strada Ștefan cel Mare, care au fost găsite că nu îndeplinesc condițiunile de igienă cerute de lege.

Aprovizionarea orașului

De sfintele sărbători piețele orașului au fost foarte bine aprovizionate. Carne, peste, ouă, păsări, brânzeturi ca și alte alimente, s'au găsit din belșug.

Interessant de remarcat că la multe alimente de prima necesitate, prețurile erau în scădere.

România Primăria Municipiului C-ța Publicație

No. 11263 din 24 Aprilie 1943

Se publică spre cunoștința generală că în ziua de 11 Mai a. c. orele 11 dim. se va ține la Primăria Municipiului Constanța, licitație publică pentru următoarele împetriuri:

- 1) Împetrirea porțiunei carosabile pe str. Cumpenei între sos. Basarabi și str. Medea lei 1.100.000.
- 2) Împetrirea carosabilă a str. Ing. Panait Murelli între str. Vărfu cu Dor și str. Câmpina, în valoare de 4.800.000 lei.
- 3) Împetrirea șoselei Pandurului între sos. Mangaliei și str. Câmpina, în valoare de lei 4.900.000.
- 4) Pavarea str. Izvor între str. M. Koiciu și str. Frunzelor, în valoare de lei 4.700.000.

Art. 88—110 din L. C. P. sunt aplicabile acestei licitații.

Garanția provizorie este de 5%, iar cea definitivă de 10%, se va depune de adjudecator la semnarea contractului. Ofertele se vor depune scrise, timbrate și închise în plic sigilat.

În caz că la primul termen licitația nu dă rezultate din cauza de lipsă de concurenți sau alte motive, al doilea termen va fi la data de 15 Mai a. c. orele 11 dim. în același loc și în aceleași condițiuni.

p. Primar, T. Dălganu
p. Secretar General,
Vasile Dumitriu

in atențiunea celor ce au bunuri rurale în Cadrilaterul cedat

Delegațiunea română în comisiunea mixtă pentru aplicarea tratatului de la Craiova din 7 Septembrie 1940, aduce la cunoștința celor interesați, următoarele:

1. — Beneficiarii art. V din Tratatul dela Craiova, adică proprietari de bunuri rurale din teritoriul cedat neavând domiciliul lor legal în județele Durostor și Calliacra, — cari nu au depus încă actele și dovezile cerute prin publicațiunile anterioare, vor trimite până la data de 15 Mai 1943, Secretariatul Delegațiunii Române în Comisiunea Mixtă pentru aplicarea Tratatului dela Craiova, în București, Palatul Adunării Deputaților, (Camera No. 3):
 - a) Copii legalizate după a tele originale, prin care dovedesc că au dobândit, potrivit legilor române proprietățile ce le aparțin;
 - b) Dovada că aveau domiciliul lor într'altă parte decât în teritoriul cedat, chiar dacă aveau reședința sau locuința lor în județele Durostor și Calliacra;
 - c) Declarație semnată proprie sau prin mandatar legal arătând dacă a intervenit vreol schimbare în situația juridică a proprietăților, rezultând din acte depuse. Semnătura va fi certificată de o autoritate judecătorească sau au ministrativă (Primărie, Comisarlat de poliție, etc.)
2. — Funcționari Statului județelor, comunelor și celorlalte instituțiuni publice proprietari de bunuri rurale și cari se găsesc în funcțiune la data de 14 Sept. 1940 în teritoriul cedat se vor adresa Comisiunii Mixte pentru schimbul de populație, în București, Palatul Adunării Deputaților, (Cam. No. 8) spre a li se dresa statele — situațiuni, conform prevederilor Tratatului dela Craiova

Prețurile ciorapilor-tip

Prin decizia dată de comisaratul general al prețurilor s'au fixat prețurile maximele de vânzare la engros și detal pentru ciorapii-tip.

Ciorapii bărbătești confecționați din lână țurcană având o greutate de 120 gr. engros la fabrică lei 346 și detal lei 390, idem fabricați din 50 la sută lână țurcană și 50 la sută celofibră lei 445 la engros și lei 449 la detal.

FACETI TRANȘELE

Sunt cel mai bun mijloc de apărare în cazuri de atacuri aeriene

